

Klimat- och Näringsdepartementet
Kemikalieenheten
kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.ke.remisser@regeringskansliet.se

Remissyttrande

Remiss av Naturvårdsverkets skrivelse om ändring i förordning (2021:1002) om nedskräpningsavgifter

Er ref: KN2023/03609

Svensk Handel, som är handelsföretagens intresseorganisation och företräder 9 000 små, medelstora och stora företag med nära 300 000 medarbetare, får med anledning av remissen anföra följande:

Allmänna synpunkter

Svensk Handel har tidigare, när nedskräpningsavgifter utretts¹ uttryckt att det kommer att vara en utmaning för producentansvaret att beräkna samt att få in avgifter. Därtill hur fördelningen mellan olika producenters avgiftsbörda ska fördelas. Inte minst hur produkter som säljs på distans – inklusive online marknadsplatser - ska vara med och bidra. Den nu föreliggande skrivelsen ger oss rätt i denna farhåga – inte minst utifrån att Naturvårdsverket nu konstaterar att betydligt färre anmält sig som producenter än förväntat.

Vi ser därför stora risker för friåkarproblematik där inte alla som har producentansvar är med och betalar samtidigt som de som gör rätt för sig drabbas av allt högre kostnader

Vi anser också att det är problematiskt att Naturvårdsverket baserar beräkningar och antaganden av stora fasta kostnader på ett rörligt mål. Den långsiktiga avsikten är att användningen av de utpekade produkterna ska minska. Med det minskar också antalet producenter som ska bära upp de höga kostnaderna.

Svensk Handel är en av ägarna till FTI/Näringslivets Producentansvar och därigenom en part i Svenskt Producentansvar. Svensk Handel vill med det ställa oss bakom det remissvar som inkommit från Svenskt Producentansvar.

¹ Remiss av promemorian genomförande av EU:s engångsplastdirektiv och andra åtgärder för en hållbar plastanvändning. Diarienummer: M2020/02035.

Synpunkter på utredningens förslag

Svensk Handel ser det som olyckligt att Naturvårdsverkets förslag till avgifter baserats på alltför osäkra antagande och grunder vilket nu medfört att man behöver ändra förutsättningar och höja avgifterna rejält innan lagstiftningen ens har börjat att gälla.

Friåkarproblem

Det är av största vikt att Naturvårdsverket avsätter tillräckligt med resurser för att identifiera och informera alla aktörer som berörs av denna lagstiftning så att inte seriösa företag som redan registrerat sig riskerar att få ta kostnader som ska belasta många fler.

Avgiftshöjningar

Med utgångspunkt att allt för få företag har registrerat sig som producent, instämmer Svensk Handel i Naturvårdsverkets resonemang om att det är bättre att gradvis höja avgifterna (en progressiv höjning) än att införa full kostnadstäckning från starten 2024. Det kommer annars missgynna företag som från start anmält till Naturvårdsverket att de berörs av denna lagstiftning av allt för höga kostnader.

Nedskräpningsmätningar

Det kan ifrågasättas om skräpmätningar är det verktyg som ska användas – inte minst utifrån en kostnadsaspekt. Skräpmätningar mäter inte bara de utpekade produkterna varför kostnaderna bör fördelas på fler aktörer i de fall exempelvis andra typer av förpackningar hittas i naturen. Svensk Handel vill i sammanhanget hänvisa till den hemställda Naturvårdsverket nyligen gjort med förslag till ändringar i förordningen om nedskräpningsavgifter². Där man ser ett behov av justering i förordningen då producenterna riskerar att ta kostnader som ligger utanför deras ansvarsområde. Här ser Svensk Handel en liknande risk i relation till vem som ska ta kostnaderna för skräpmätningar, som aviseras kosta 4 miljoner kronor. Detta då vi antar att skräpmätningar kommer mäta nedskräpning brett och inte bara utifrån de produkter som omfattas av engångsproduktförordningen.

3.2. Skälen till hemställda 10§

... ”Naturvårdsverket uppfattar att avsikten med 10 § har varit i linje med vad direktivet anger i denna del, d.v.s. att bestämmelsen beskriver vilka kostnader som produktavgiften ska täcka, d.v.s. vilka kostnader som producenterna av aktuella engångsprodukter ska betala. Produktavgiften ska alltså avse den del som kopplar till producenternas produkter, inte allt avfall som kommunerna har städats upp. Som 10 § 2 har utformats så ska produktavgiften emellertid täcka kostnaderna för transport och behandling av det avfall som städats upp, vilket får tolkas som att det är allt avfall som kommunerna har städats upp. Det kan inte ha varit avsikten. Naturvårdsverket hemställer därför om att ovanstående ändring görs i 10 § så att det blir tydligt att produktavgiften endast ska täcka kostnaderna för transport och behandling av avfall avseende de engångsprodukter som avses i 10 § 1.”...

Trots denna lagstiftning kommer det största problemet fortsatt kvarstå, dvs. individer som väljer att slänga skräp där det inte ska vara. De måste ses som de som bär det yttersta ansvaret för nedskräpningen.

SVENSK HANDEL

Henrik Ekelund
Enhetschef Näringspolitisk

Ann Christiansson
Näringspolitisk expert

² Hemställda om ändringar i förordningen (2021:1002) om nedskräpningsavgifter - (NV-01441-23)